საქართველოს გაზეთი

ნოემბრის იდ დღესა ჩყით წელსა თფილისში.

No. 37.

გამოცხადებანი

ჩყით წლის ნოემბრის თ რიცხვსა

ისპოლნიტელნის ექსპედიციისაგან საყოველთაოდ იცხადების მოდენა სამუშაოთაგან გაქცეულთა თათართა მუხამედ რახიმისა ზიკანეფევისა და ბიკმენ ბიკმამენტევისა, რომელნიცა მმართველობისათჳს მმართებელის სენატისაგან დანიშნულნი არიან წარსაგზავნელად სიბირს დასასახლებლად, და რომელთაცა ეს ნიშნები აქვსთ: პირველი მათგანი არის არ მომცროს ტანისა; ერთი მხარმეშჳანი, სახით თეთრი სუფთა, თუალ ჭრელი, წვერი და ულვაში აქვს მცირედ ბზინვარე ქერა, ქვევითა და ზევით პირის კბილები აკლია, და ხნით არის ოც და რვის წლისა. მეორე არის საშუალის ტანისა, სახით სუფთა, ცოტად შავჳრემანი, თუალწარბშავი, წვერი აქვს მცირედ, ზევით ორი თუ სამი წინა კბილი აქვს, სხვა კბილები ორსავე მხარეს აკლია და ხნით არის ოც და თხუთმეტის წლისა.

ჩყით წლის ნოემბრის ზ. რიცხვითგან

კაზენაესის საქართველოს მმართებლობის საზინის ექსპედიცია აცხადებს, რომე რომელთაცა ჰნებავსთ საქართველოს მეფის მის დედოფლისადმი შესახელდრყოფილის თბილისის ქალაქთან საჴელმწიფოს ბაღის ქირით შემოსავლება არხიტექტორისაგან დანიშნულის ფასით, რომელიც არის თვრამეტი თუმანი და სამი რუბლი ვერცხლის ფულით, ისინი უნდა საკაჭროდ გამოცხადდენ ამა ექსპედიციასა შინა ამ ნოემბრის თჳს იდ. იზ. და ით რიცხვებში.

ღირს სახსოვარნი მოთხრობანი და სიტყუანი იმპერატორის პეტრე დიდისანი.—

დიდმან პეტრემ მიიღო რა განზრახვაჲ, რათა გამოცდილთა ხელოვანთა კაცთა მიერ ექმნა იტალიასა შინა საფლოვისა მეველნი და ადმართა იგინი პატივსაცემელად ერთი ღენერალ-ადმირალის ფრანც იაკოვლევიჩის ლეფორტისა, მეორე ღენერალ-ფელდმარშლის ბორის პეტროვიჩის შერემეტიევისა, რომელთაცა იყო უმთავრესი მხედართ მმდევანი მხედრობათა რუსეთისათა შვედის და ღენერალის პატრიკის გორდონისა. იტყუდა მათთჳს ესრეთ:“ კაცნი ესე ერთგულებითა და სამსახურთა მიერ არიან საუკუნენი რიცხვისა

შინა მეუღლნი. მე შევაერთებ შემდგომად სიკუდილისა მამამძღოთა მხედართა ჩემთა ერთად მფარველობასა ქუეშე მხნისა წმიდისა თავადის ალექსანდრე ნევსკისასა.—“

წადილი მისის დიდებულებისა იყო, რათა მეუღლნი ვსე ალემართა მონასტერსა შინა წმიდისა ალექსანდრე ნევსკისასა. სურათნი წარგზავნილ იყვნენ რომს, ხოლო თუ რაჲ შეუდგა მათ, ესე არა-ცნობილ არს, ვინაითგან შემდგომად მისა მსწრაფლ იქმნა აღსასრული დიდისა ამის ერთმთავრისა.

მისი დიდებულება, ბრძანებდა რა ზარბაზნების ჩამოსასხმელსა ამბარსა შინა ჟამსა ზარბაზანთ ჩამოსხმისასა ღენერალ-ფელდცეიხმეისტერს ბრუსს ჩემთან მეტყოდა: „ოდესცა სიტყუანი არა ძლიერ იქმნებიან ზავისათჳს, მაშინ საჭურველნი ესე რვალისა მახვილთა ტყორცუთ აცნობებენ მტერთა, რომელ ჟამი არს დაზავებისა.“

უზომო სიყვარული და გულ-მოდგინება დიდის პეტრესი ფლოტისა* და ზღვათ-ცურველობისადმი ხშირად მიიზიდვიდენ მას ზაფხულით ოდეს ბრძანებდა ჰეტერლოვს, რათა ეგო ნავით კრონშტატსა შინა ყოველდღე; და ოდეს ვითარცა საქმეთაგამო ვერ ძალიდვიდა მიბრძანებასა მუნ, მაშინ შეექცეოდა მით, რომელ ჰსდგა კიდეთა ზედა ზღვისათა და ხედვიდა ალფურკილთა ხომალდთა. ერთსა დღესა კ ე ლ მ წ ი ფ ე გამობრძანდა საყვარელის თჳსის სადგომიდგან, რომელსაცა ჰქონდებიდა მონპლეზირი,** აღმოიღო ჯიბითგან ჭოგრი, შეხედა ზღვასა, და დაინახა მომავალნი გოლლანდიის ხომალდნი. კ ე ლ მ წ ი ფ ა ს ა აღტაცებით მეტყოდა: „ჰა ვპატივრინავ, მოვლენან ჩუენდამი გოლლანდიის სტუმარნი.“ აქა უგუნო ისტორიკთა ისპატრობასა შეკრებისა მათისასა, ეგრეთვე ვერ დაიწყუნოთ.

„მე მათი ფრიად მადლობელი ვარო.“— შემდგომად მისვე ჟამსა წარგზავნა კრონშტატს ნავი, რათამცა მოეყვანა თჳსდამი მოხრულნი მეხომალდენი, რომელთაცა მოვლოდა მოუთმენლად მეათეს საათი მწუხრად მოვიდნენ იგინი პეტერგოფს, გამოეცხადნენ პირისპირ კ ე ლ მ წ ი ფ ე ს თ ა ნ და მეგობრულად ეტყოდენ მას: იმრთელე ი მ პ ე რ ა ტ ო რ ო პეტრე. კ ე ლ მ წ ი ფ ე უბრძანებდა კეთილ არს თქუენი მოსულა, მეხომალდენი მისნო, სენებდენ შენ ვითარ სიმრთელით ჰსცხოვრებო. კ ე ლ მ წ ი ფ ე უბრძანებდა ღმერთს ემადლობ. იგინი მოახსენებდენ სიმრთელე შენი ჩუეთჳს სასიამოვნო არისო, მოისმენე ი მ პ ე რ ა ტ ო რ ო პეტრეო! ჩუენმა ცოლებმა ყული შენ და ტილო შენს მეუღლეს ძღვნად მიართვესო, და კვერცხი შენს ბატარას შვილს მიეცო.“ კ ე ლ მ წ ი ფ ე მ უბრძანა მადლობელი ვარ, ჩემი შვილი მოკვდაო.“ ამათ მოახსენეს ის ხომ_ალარ სჭამს კვერცხებს, და მაშ შენმა მეუღლემ მიირთვასო.“

მისმა დიდებულებამ შემდგომად ბრძანა დაგება სტოლისა, დასხა მეხომალდენი და თჳთ უთავაზებდა მათ. მათ დალიეს სადღეგრძელო მაღ დიდებულებათა„ მრავალი წელი იმრთელოს ი მ პ ე რ ა ტ ო რ მ ა პეტრემ და ი მ პ ე რ ა ტ რ ი ც ა მ მეუღლემან მისმანო! ემადლობით ღმერთსა, ჩუენ ახლა

*(ფლოტი არს ხომალდთ შეკრებილება)
**(მონპლეზირი არს ჩემი კმაყოფილება)

როგორც შინ ისე გარეთ, და ვეძიებთ, თუ რა ვსვათ და რა ვჭამოთ, მოდით ჩვენთან ქვე-მწიფეებ ჰქმნა, ჩვენ შენ კარგად დაგხვდებით, მეგობრებო და მცნობნო. შენთა გულს მოდგინედ ჰსწავლეთ შენი ნაწყა, მათ შენ ასწავლეთ... ჴ ე ლ მ წ ი ფ ე მ უბრძანა გზირნი, თავი [illegible] იმათ, და იქმნება მე ისინი კიდევ ვნახო, თუ მე ჩვენი სიმრთელე [illegible], ამას თანავე მისმა დიდებულებამ ჰკითხა რამდენი ჟამი იყვნით ზღვაში და წინააღმდეგნი ღელვანი ხომ არ გქონიათ, რა სასწაული მოიტანეთ და პეტერბურღითგან რაგინდათ წარდგით.

და შემდეგ ჴ ე ლ მ წ ი ფ ე მ დაჰყო მათთანა საათი ერთი უდიდესის კმაყოფილებით, და იგინი კრონშტატამდე წარგზავნნა და გამოსალმების ჟამს უბრძანა მე ხვალ თქვენი სტუმარი ვარო.

ი მ პ ე რ ა ტ ო რ ი ვსრულის ხასით მეძლვნდა გოლლანდიელთა, და ვსრულ ასოლისებდა უცხოს ქვეყნის გაცდა მეტერბურღს მოსახელეთა რუსეთი ვაჭრობა გაეჩინა ზღვით.

ჴ ე ლ მ წ ი ფ ე მ დაუყოვნა სურათებით მორთულსა მონბლევზირსა შინა და სიყვარულით ჰსცნა ჯამედ ზღვის სურათთა, რომელთაცა იგი მოტრფე იყო დიდი, და დასდვა ერთისა მათგანსა ხურათსა თანა, რომელიცა წარმოადგენდა ომსა შეერთებულისა ფლოტისა რუსეთისა, ანგლიისა, დანიისა და გოლლანდიისასა, რომელთაცა ჰქონდა დიდი ჩ ღ ი ვ წელსა განაგებდა, და დიდის პატივით იქმნა რა ხსნა და ხსნათა სა

მხედრობის სწავლასა, ვითარცა განსწავლილი მხედართ-მთავარნი და ადმირალნი, ვილსტერისა და [illegible]-ისა ადგომებით მტკიცდ. ვსრულ დირსება მელსადამე ჰქონდა ეისმე ხოცელსა შინა, რომელ მბრძანებელი ყოფილ იყოს გრაფი უცხოს ქვეყნის ერთსომალთა შეკრებილებისა გოვსინსაცა, მე კმაყოფილებით მიეგებნენ სა ჴ ე ლ მ წ ი ფ ო თა მათ ჩვენდამი მრწმუნებლობისა.

ქუჩისა ქრისტიანისა თქმისასა აღტაცებისაგან ჰსჩნდენ თვალთა ზედა მისთა ცრემლნი, ესმოდენსა ჰგრძნობდა სული მისი ნუგეშინის ცემასა. სურათი ესე საგარეგებოდ იყო ქმნილი გოლლანდიისა შინა განთქმულისა მხატვრისა ადამ ზილლისაგან და ნაჩუქარი მასვე წელსა ბურმისტრის ვიტსენისაგან. მისმა დიდებულებამ უბრძანა გრაფერს ჰიკარდს გარდმოიღება და მოჰკრა მისი ხელმწიფესა ზედა.

შემდგომ ჰკითხა ალექსის მემ მცირეწლოვანი პასა შინა თავისსა ჰპოვა იზმაილოვის სოფელს გოლლანდიელთაგან ჟამსა მეფის ალექსის მისანი მისსა აღშენებული ნავი, რომელითაცა იგი მოსვლის ჰრისიანის ტბასა მოსკოვის მდინარესა და იაუზასა და შემდგომად პერიასლავისა ტბასა ზედა ყურეთ შეექცეოდა. უმცროსი მოვნიდმან ნავმა ამან აწარმოვა ჭაბუკისა ჴ ე ლ მ წ ი ფ ი ს ა შორის (რომელსაცა უწინარეს ეშინოდა წყლისა) სალისი აღშენებისა პირველად მცირეთა გემთა, მერმე სამხედროთა ხომალდთა და შემდგომად შეიქმნა იგი მიზეზად დიდისა ხომალდთ შეკრებილების დაწესებისა რუსთსა შინა. ჩდკე წელსა მისმა დიდებულებამ უბრძანა ნავისა მის მოტანა სანქტპეტერბურღს, საიდგანცა წარგზავნილ იყო კრონშტადს ჭმუნ სრულიადის ხომალდთა მისვლად შეკრებილებისაგან მისი სრულითა და ხსუეთა

ზღჳს ზათქის ცემათა მიერ მოლოცვილ იყო, ჴსნენგ-მა უდიდესთა ნავისა მის ზღვასა შინა წარ-მატებათა ღელვასწაფულობით გარდასრულ იყო. ჟამსა ამას ჴელმწიფეს მასშინა საჴე ვჰყრა და ნიჩაბთა უხვედელ ღენერალ ადმი-რალი აპრაქსინი, ორნი ადმირალნი და ადმირალტეტის პოლკოვნიკი გოლოვინი მასად წოდებული.

ამას შემთხვევასა შინა ოდესცა მოიქცევნ ნავთსაყუდელად და იყო ერთბამობით გამოსროლ-ვა ზარბაზანთა; მაშინ ჴ ე ლ მ წ ი ფ ე გამოვიდა რა ნავითგან, მომეგებებულსა თჳსსა ი მ პ ე რ ა ტ რ ი ც ა ს ა და უფალ-თა მინისტრთა და ფლოტის ადმირალთა უფროსი: იხილეთ თუ პაპას (ესრეთ უწოდებდა იგი პო-ნილსა ნავსა) ვითარ მხიარულ ჰყოფენ შვილ-შვილნი და მიულოცვენ. მისგან შეწევნით ღვთისათა ფლოტი განდიდების სამხრეთსა და ჩრდი-ლოეთსა შინა, შიში მტერთა, ხოლო სარგებლობა და შვენება სახელმწიფოსა. ვქმნებოდე ჟამსა ხვა-ლისასა ოდესცა სვემდენ სადღეგრძელოსა მის ნავისასა, მაშინ პეტრე დიდი იტყოდა იმრთუ-ლე პაპავ! შთამომავალნი შენნი მეინარეთ და ზღვათა შინა ჰსცურვენ და იქმნენ საკვირვე-ლებთა: დრო გვაჩვენებს! გამოცხადებიანა იგინი წინაშე სკანდინავისათა . . . —

(ამისა შესრულებაჲ შემდგომში იქმნება)